

Šolski center Celje
Srednja šola za gradbeništvo
Pot na lavo 22, 3000 Celje

NADSTREŠKI

ArchCAD Student version, not for resale. Courtesy of Graphisoft.

Avtorji :
Simona Žnidaršič, G-3B
Gorazd Kunšek, G-3B
Denis Jošt, G-3B

Mentor:
Arnold Ledl, univ.dip.inž.arh.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Marec 2008

1 Kazalo vsebine

1	Kazalo	2
2	Uvod	4
3	Povzetek	4
4	Splošno o nadstreških	4
4.1	Osnovni namen	4
4.2	Vrsta nadstreškov - različne barve in oblike	6
4.3	Izbira vrste nadstreškov	9
4.4	Vrsta nosilnih konstrukcij	9
4.5	Uporaba nadstreškov	11
4.6	Prednost nadstreška pred garažo	12
4.7	Pravilna izbira višine nadstreška	12
4.8	Izračun višine nadstreška	12
4.9	Postavitev nadstreška	12
4.10	Velikost nadstreškov	14
4.11	Zakonodaja za nastreške	14
5	Vrste nadstreškov	17
5.1	Leseni nadstreški	17
5.2	Leseno – kovinski nadstreški	17
5.3	Kovinsko – PVC nadstreški	18
5.4	Zidano – leseni nadstreški	19
5.5	Kovinsko – stekleni nadstreški	19
6	Nadstreški v posameznih okoljih	20
6.1	Alpske pokrajine	20
6.2	Primorska	20
6.3	Dolenjska in Prekmurje	21
7	Leseni nadstreški	22
7.1	Leseni nadstreški – stari način	22
7.2	Leseni nadstreški – moderni način	22
8	Kovinski nadstreški	23
8.1	Kovinski nadstreški – stari način	23
8.2	Kovinski nadstreški – moderni način	24
8.3	Predstavitev enokapnega samostoječega nadstreška	24
9	Nadstreški v Latkovi vasi	25
9.1	Uporabnost nadstreška	25
9.2	Vrsta nadstreškov	25
9.3	Namen uporabe	26
10	Zaključek	26
11	Viri in literatura	27

2 Kazalo slik

Slika 1: dvokapni leseni nadstrešek, pokrit z navadno opeko -----	5
Slika 2: enokapni jekleni nadstrešek pokrit z polikarbonatno kritino -----	5
Slika 3: zidano leseni nadstrešek -----	6
Slika 4: vpet nadstrešek z leseno konstrukcijo in krit polikarbonatno ktitino -----	7
Slika 5: avtobusna postaja-----	7
Slika 6: enokapni vpet kovinski nosilec -----	8
Slika 7: enokapni nadstrešek za zaščito tribune na športnem objektu -----	8
Slika 8: ločni kovinski nadstrešek uporabljen kot kolesrnica-----	9
Slika 9: primer kovinska konstrukcije -----	10
Slika 10: primer lesene konstrukcije-----	10
Slika 11: primer ločno ukrivljene konstrukcije-----	10
Slika 12: nadstrešek za zaščito vozil-----	11
Slika 13: nadstrešek za zaščito terase-----	11
Slika 14: prva stopnja gradnje nadstreška-----	13
Slika 15: druga stopnja gradnje nadstreška -----	13
Slika 16: končan nadstrešek brez kritine -----	14
Slika 17: primer dvokapnega lesenega nadstreška -----	17
Slika 18: primer kovinsko - lesenega nadstreška kritega s polikarbonatno kritino -----	18
Slika 19: primer ločno vpetega kovinsko lesenega nadstreška kritega s polokarbonatno kritino -----	18
Slika 20: zidano leseni nadstrešek -----	19
Slika 21: kovinsko stekleni nadstrešek -----	19
Slika 22: nadstrešek kot kozolec -----	20
Slika 23: nadstrešek na primorskem -----	21
Slika 24: nadstrešek krit s slamo -----	21
Slika 25: starejši način nadstreška -----	22
Slika 26: moderni način nadstreška -----	23
Slika 27: vpet kovinski nadstrešek starejši način-----	23
Slika 28: moderni način kovinskega nadstreška-----	24
Slika 29: enokapni samostoječ nadstrešek -----	25

3 Kazalo grafikonov

Graf 1: uporaba nadstreškov v Latkovi vasi -----	25
Graf 2: vrste nadstreškov v Latkovi vasi -----	26
Graf 3: namen uporabe nadstreškov v Latkovi vasi -----	26

4 Zahvala

Raziskovalna naloga je bila precej zahtevna, zato se zahvaljujemo vsem, ki so nam pri tej nalogi pomagali še posebej pa profesorju Arnoldu Ledlu, ki nam je pri nalogi pomagal z vsem svojim znanjem. Profesorju Igorju Kastelicu, ki nam je pomagal pri oblikovanju naloge in računalniških težavah. In zahvala velja tudi vsem ostalim, ki so nam stali ob strani in nam pri nalogi pomagali.

5 Uvod

Trije dijaki Srednje šole za gradbeništvo Celje smo se pod mentorstvom našega profesorja Arnolda Ledla za visoke zgradbe odločili izdelati raziskovalno nalogo o nadstreških. Za to temo smo se odločili, ker se nadstreški čedalje pogosteje pojavljajo v vsakdanjem življenju in vedno več ljudi se odloča zanje. Tukaj se nam postavi vprašanje in ob enem tudi odgovor zakaj so nadstreški tako zelo v uporabi v današnjem času. Saj so zelo praktični in razmeroma nezahtevni za postavitve. Najbolj v uporabi so nadstreški z leseno in kovinsko konstrukcijo. Upam da vam bo naloga všeč saj smo v njo vložili veliko truda.

6 Povzetek

Trije dijaki Srednje šole za gradbeništvo Celje smo se pod mentorstvom našega profesorja za visoke zgradbe smo se odločili narediti raziskovalno nalogo o nadstreških. Za to temo smo se odločili ker se nadstreški čez dalje več pojavljajo v vsakdanjem življenju in vedno več ljudi se odloča zanje, saj so zelo praktični in razmeroma nezahtevni za postavitve. Ena izmed glavnih nalog nadstreškov je predvsem zaščita vozil in ostalega imetja pred padavinami in ostalimi vremenskimi vplivi. V naši raziskovani nalogi smo predstavili različne vrste nadstreškov ter njihovo postavitve in jih tudi opisali. Predstavili pa smo tudi nadstreške skozi zgodovino od starejših pa do današnjih dni. Napravili smo tudi statistiko nadstreškov v kraju Latkova vas. Poznamo različne tipe nadstreškov najbolj v uporabi so:

- Nadstreški z leseno konstrukcijo, ki so kriti ali z navadno opečno kritino ali z polikarbonatnimi ploščami.
- . Nadstreški z kovinsko konstrukcijo, kateri so kriti ali z polikarbonatno kritino. Odlikuje odpornost in dolgoletna vzdržljivost v vseh vremenskih vplivih.

Danes se nadstreški vse bolj uporabljajo za zaščito avtomobilov saj so najpreprostejša oblika zaščite avtomobila ali drugih predmetov. Lahko so nezaprti ali zaprti iz dveh ali treh strani.

7 Splošno o nadstreških

7.1 Osnovni namen

Garaža že dolgo ni več edino domovanje za vozila. Vse bolj priljubljen namreč postaja nadstrešek. Čeprav je brez sten, bodo vozila ostala varna pred sončnimi žarki, dežjem, snegom, točo, slano in zmrzaljo. Poleg tega so lahko nadstreški zaradi razgibanih oblik in različnih barvnih odtenkov prav prijetna popestritev za prostor pred hišo. Osnovni namen

nadstreškov je, da nudijo zaščito pred padavinami. Najpogosteje jih uporabljamo za zaščito vozil, lahko pa tudi za zaščito različnih elementov vrta, kot so kamin, sedežna garnitura in bazen ter za zaščito vhodov. Njihova značilnost je, da so enostavni za montažo in ne predstavljajo masivne gradnje.

Slika 1: dvokapni leseni nadstrešek, pokrit z navadno opeko

Slika 2: enokapni jekleni nadstrešek pokrit z polikarbonatno kritino

Slika 3: zidano leseni nadstrešek

7.2 Vrsta nadstreškov - različne barve in oblike

Nadstreški so lahko samostoječi ali vpeti v steno zgradbe. Lahko so podprti na vseh štirih vogalih, ali pa je konstrukcija takšna, da je nosilna zgolj ena stranica. Nadstreški imajo lahko vse štiri stene odprte ali pa sta največ dve zaprti. Materiali, ki se uporabljajo, so različni, prevladujejo pa les in kovine, za streho pa različne oblike plastičnih mas in druge strešne kritine, odvisno od velikosti in oblike nadstreška. Poznamo kalupaste, enokapne, dvokapne, ravne, jeklene, industrijske in PVC nadstreške.

Tipov avtomobilskih nadstreškov je veliko, načeloma jih po obliki delimo na enokapne in dvokapne, ki se skoraj ne uporabljajo več, in ločno ukrivljene. Zadnja leta je absolutno največ povpraševanja po standardnih prosto stoječih nadstreških z ločno ukrivljeno streho, saj imajo ti poleg modernega videza in relativno nizke cene še mnogo drugih ugodnih lastnosti. Kritina teh nadstreškov je odporna proti toči, snegu, UV sevanju, odbija sončne žarke in je izjemno gladka. Ravno gladka kritina pri uporabi na močni ločno ukrivljeni konstrukciji omogoča zdrs snega s konstrukcije, kar pripomore, da ta tudi v zametih načeloma nikoli ni izpostavljena velikim obremenitvam. Poleg tega polikarbonatna kritina in ločna oblika omogočata, da naliv dežja z nadstreška izpere umazanijo, cvetni prah, ptičje iztrebke, tako da je kritina vedno snažna in lepega videza. Ločno ukrivljena oblika nadstreška zaradi znižane višine strehe z dveh strani zaradi zmanjšanega vpadnega kota pomeni tudi dobro zaščito pred padavinami in soncem. Zaradi premišljene postavitve stebrov, prilagojene vsem vrstam avtomobilov, stebri niso v napoto pri odpiranju vrat, zamaknjeni sprednji stebri pa omogočajo enostavno manevriranje pri zavijanju avtomobila pod nadstrešek. Glede barve konstrukcije ni skoraj nobenih omejitev, saj lahko izbiramo med različnimi barvnimi odtenki. Kljub raznoliki izbiri za zaščito konstrukcije se priporočajo svetlejši odtenki, običajno beli, sivi in srebrni, saj bolje odbijajo sončne žarke, kar posledično manj segreje konstrukcijo. Podobno je tudi pri kritinah. Za prekrivanje nadstreškov proizvajalci največkrat uporabljajo večslojne prekatne

polikarbonatne plošče v svetlejših odtenkih . Pogosto se uporabljajo kritine v mlečno belih odtenkih, saj dobro odbijajo toploto sončnih žarkov.

Slika 4: vpet nadstrešek z leseno konstrukcijo in krit polikarbonatno ktitino

Slika 5: avtobusna postaja

Slika 6: enokapni vpet kovinski nosilec

Slika 7: enokapni nadstrešek za zaščito tribune na športnem objektu

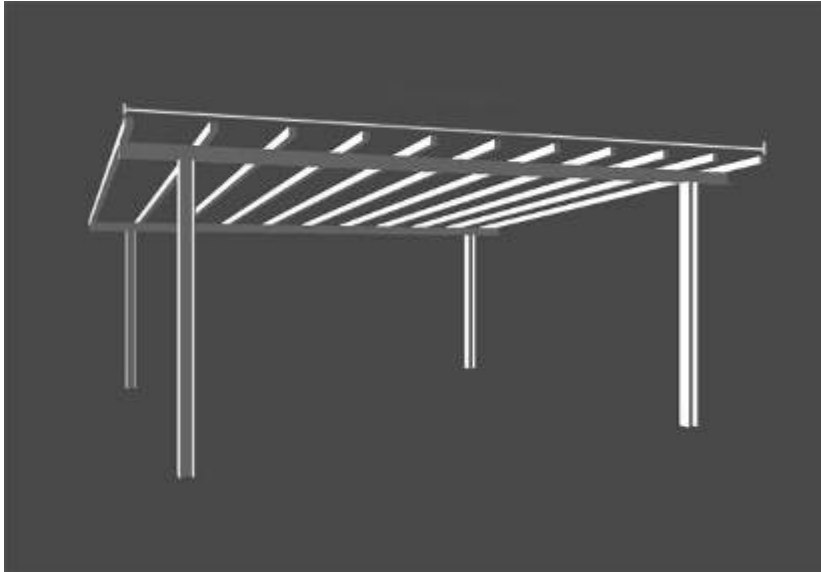
Slika 8: ločni kovinski nadstrešek uporabljen kot kolesrnica

7.3 Izbira vrste nadstreškov

Izbira različnih nadstreškov na trgu je velika. Upoštevamo osnovno vodilo, da se nadstrešek vključuje v okoliško arhitekturo in ne izstopa iz okolja. Če živimo v alpskem okolju, kjer prevladuje alpski stil arhitekture, potem je smiselno, da je tudi nadstrešek v tem stilu, če pa živimo v okolju z moderno arhitekturo, pa so bolj primerni nadstreški modernih oblik.

7.4 Vrsta nosilnih konstrukcij

Ne glede na to, za kakšen stil nadstreška se odločimo, mora ta biti kvaliteten, predvsem pa mora imeti zadostno nosilnost, da bo preko zime zdržal težo snega in pritisk vetra. Pri tem velja, da je bolje imeti nadstrešek z večjo nosilnostjo od potrebne. Večjemu številu let z nizko snežno odejo lahko sledi leto z visoko snežno odejo in nosilna konstrukcija nadstreška bo bolj obremenjena. Če je nosilna konstrukcija aluminijasta ali iz katerega drugega nerjavečega materiala, potem z vzdrževanjem ne bomo imeli veliko dela. Več dela je pri vzdrževanju jeklene in lesene konstrukcije. Vsakih nekaj let bomo morali celotno konstrukcijo prebarvati. Pri lesenih konstrukcijah moramo biti pozorni na mesto, kjer je konstrukcija vpeta v tla. Ni priporočljivo les neposredno vpet v tla, saj bo zaradi stalne vlage prišlo do njegovega gnitja. Zato mora biti lesena konstrukcija vpeta v kovinske nosilce tako, da je les dvignjen nekaj centimetrov od tal.

Slika 9: primer kovinske konstrukcije

Slika 10: primer lesene konstrukcije

Slika 11: primer ločno ukrivljene konstrukcije

7.5 Uporaba nadstreškov

Nadstreške največkrat uporabljamo za zaščito pred padavinami ali kot senčilo. Največkrat jih uporabljamo za zaščito vozil, teras, bazenov, strojev, materialov zunaj skladišč, vozičke trgovin, orodja, silose, stopnišča, vhode, balkone, tržnice, sedeže stadionov, avtobusne postaje, pokrivanje arheoloških najdb, pokrivanje koncertnih odrov....

Slika 12: nadstrešek za zaščito vozil

Slika 13: nadstrešek za zaščito terase

7.6 Prednost nadstreška pred garažo

Garaža pri stanovanjskem objektu zavzame veliko prostora, v objekt se vnaša umazanija in vanj uhajajo izpušni plini. Zunanji nadstrešek iz sodobnih materialov je lahko estetski dodatek objektu in ima v primerjavi z garažo mnogo prednosti. Nudi zaščito pred vremenskimi vplivi, odlikujeta ga pa tudi zračnost in dostopna cena. Investitor lahko odloča, kje bo stal nadstrešek. Gradnja nadstreška lahko poteka en dan ali nekaj več, kar je odvisno od vrste nadstreška. Gradnja garaže pa lahko traja več tednov.. Pri postavitvi standardnih nadstreškov niso potrebni nobeni večji gradbeni posegi. Dela se lahko izvedejo tudi brez težke gradbene mehanizacije.

7.7 Pravilna izbira višine nadstreška

Da bi bil avtomobil popolnoma zaščiten pred dežjem, točo, snegom in UV sevanjem, je potrebno izbrati primerno višino nadstreška. Zaščita je odvisna od vpadnega kota dežja, toče, snega, sončnih žarkov...Višji kot je nadstrešek, večji je vpadni kot padavin in sonca ter manjša je zaščita pred njimi. Nižji kot je nadstrešek, manjši je vpadni kot in večja je zaščita. Zato se je treba odločiti, ali bomo izdelali nadstrešek za osebna in terenska vozila ali za dostavna in kombinirana, saj nadstrešek za dovozna vozila zaradi večje višine osebnih vozil ne bo zaščitil, kot bi moral. Običajna uvozna višina ter obenem tudi najnižja uporabna višina nadstreška je od 210 do 220 cm, kar pomeni, da lahko pod takšen nadstrešek parkiramo vsa osebna vozila tudi enoprostorce s strešnimi prtljažniki, vsa terenska vozila in veliko ne povišanih kombiniranih vozil.

Če izbiramo nadstrešek zaradi uporabnosti in ne le zaradi videza, je treba izbrati tudi primeren tip in vrsto nadstreška. Običajno so najprimernejši standardni prosto stoječi in tudi vpeti nadstreški.

7.8 Izračun višine nadstreška

Primerno velikost nadstreška najlažje določimo tako, da velikosti avtomobila dodamo najmanj 50 cm napušča na vsako stran. Pri nadstreških za 2 oz več avtomobilov pa upoštevamo dodatnih minimalno 80 cm razmika med vozili. S tako enostavnim izračunom torej ugotovimo, da je primerna velikost nadstreškov za 1 avtomobil od 300 X 500cm, najmanjša velikost nadstreškov za 2 avtomobila pa 515 X 500 cm.

7.9 Postavitev nadstreška

Sodobni nadstreški morajo biti izdelani montažno, kar pomeni da se posamezni deli nadstreška izdelajo v delavnici, pri investitorju pa se le še sestavijo in zvičajo. Povprečni čas usklajene ekipe monterjev za postavitev konstrukcije in prekritje s polikarbonatno kritino je 9,5 ur. Poleg kratkega časa postavitve je zelo pomembno tudi, da se med postavljanjem nadstreška ne izvajajo hrupnejša dela, ki bi motila okolico, po končani montaži pod nadstreškom ni smeti, opilkov in kapljic barve, saj so vsi deli zvarjeni in pobarvani v delavnici. Življenjska doba nadstreškov je odvisna od mnogih dejavnikov, najbolj pa od izbire

kritine in materialov za izdelavo konstrukcije ter od postopka zaščite konstrukcije. Življenjska doba nadstreška ni homogena, temveč je konstrukcija vedno trajnejša od kritine, saj slednja ščiti konstrukcijo pred škodljivimi dejavniki, kot sta vlaga in UV sevanje. Ker se zadnja leta za prekrivanje nadstreškov največ uporabljajo prosojne polikarbonatne kritine, je trajnost kritin odvisna od proizvajalca, običajna trajnost kritine je od 15-30 let. Glede trajnosti konstrukcij načeloma velja, da so lesene lamelirano lepljene izvedbe manj trajne od jeklenih, trajnost pa je odvisna od pogostosti zaščite lesa konstrukcije. Les je namreč naravni material, ki z leti, če ni zaščiten, strohni. Okvirna življenjska doba konstrukcije je od 20-30 let, vendar se zmanjša, če se nadstrešek vsakih nekaj let ne zaščiti s premazom za les.

Slika 14: prva stopnja gradnje nadstreška

Slika 15: druga stopnja gradnje nadstreška

Slika 16: končan nadstrešek brez kritine

7.10 Velikost nadstreškov

Velikost nadstreška je odvisna od velikosti avtomobila in od prostora, ki ga imamo na razpolago. Načeloma je velikost nadstreškov za en avtomobil od 320 X 500cm do 400 X 600cm, velikost nadstreškov za 2 avtomobila od 500 X 500cm do 630 x 700cm, velikost nadstreška za 3 avtomobile pa od 750 X 550cm do 840 X 700cm. Velikost je odvisna tudi od posameznih proizvajalcev, za to je običajno najbolje da se le ta določi v sodelovanju z njim.

7.11 Zakonodaja za nastreške

Nadstrešek je kot enostavni objekt uvrščen v 5. člen Pravilnika o vrstah objektov, ki določa vrste objektov za lastne potrebe in njihovo največjo velikost. Njegovo največjo velikost določajo določbe 5. točke 5. člena, temeljne pogoje za njegovo gradnjo določajo določbe 19. člena, zahteve glede načina njegove gradnje in rabe ter odmika od sosednjih zemljišč pa določajo določbe 1. točke 20. člena Pravilnika o vrstah objektov. Zato mora investitor pred začetkom njegove gradnje sam ali s pomočjo strokovnjaka oziroma usposobljenega izvajalca ugotoviti, ali so za nameravano gradnjo izpolnjeni pogoji glede njegove največje velikosti, načina gradnje in rabe ter odmika od sosednjih zemljišč ter nato preveriti, ali so izpolnjeni pogoji, da se ga lahko gradi brez gradbenega dovoljenja in sicer na način, kot sledi:

1. Tlorisna površina nadstreška lahko znaša največ 30 m²; višina nadstreška lahko znaša največ 3 m; razpon nosilnih delov lahko znaša največ 3 m, konstrukcija nadstreška pa mora biti postavljena na zemljišče; če razpon nosilnih delov presega 3 m, morajo biti sestavljeni iz montažnih elementov, ki so bili dani v promet v skladu s predpisi, ki urejajo gradbene proizvode;

- če ima nadstrešek večje dimenzije, se ga šteje za manj zahteven objekt in je zato potrebno zanj gradbeno dovoljenje

2. Pridobiti je treba lokacijsko informacijo za zemljišče, na katerem nameravate graditi nadstrešek; če iz lokacijske informacije izhaja, da gradnja nadstreška ni v skladu z izvedbenim prostorskim aktom oziroma da ga ni mogoče graditi, morate odstopiti od investitorjeve namere;

3. Nadstrešek lahko gradite brez gradbenega dovoljenja samo na zemljišču gradbene parcele, ki pripada stanovanjski stavbi, zgrajeni na podlagi gradbenega dovoljenja in je v vaši lasti oziroma imate na njej pravico graditi;

4. Preverite, ali gradbena parcela, na kateri želite graditi nadstrešek, pripada objektu, zgrajenem na podlagi gradbenega dovoljenja in ali je taka parcela določena v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov; preverite tudi, ali imate na taki parceli lastninsko ali kakšno drugo stvarno oziroma obligacijsko pravico, ki vam omogoča gradnjo na takšnem zemljišču; če po tej preveritvi ugotovite, da gradbena parcela ni določena ali pa, da naj bi nadstrešek stal izven nje, je potrebno za takšen nadstrešek, čeprav je enostavni objekt, gradbeno dovoljenje;

5. Preverite, ali iz lokacijske informacije izhaja, da leži gradbena parcela, na kateri naj bi bil zgrajen nadstrešek, na območju, ki je opredeljeno kot varovalni pas in kot varovano območje; te preveritve ni potrebno opraviti, če leži takšno zemljišče znotraj gradbene parcele, ki pripada stavbi oziroma stavbam, zgrajenim na podlagi gradbenega dovoljenja, razen v primeru, če leži takšno zemljišče na območju, varovanem v skladu s predpisi o ohranjanju narave oziroma na območju, varovanem v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine. V tem primeru morate pred začetkom gradnje pridobiti soglasje pristojnega organa oziroma službe;

6. Samo v primeru, ko leži gradbena parcela na območju varovanem s predpisi o ohranjanju narave oziroma na območju varovanem s predpisi o varstvu kulturne dediščine, je potrebno pridobiti soglasje pristojnega organa oziroma službe;

7. V primeru, ko nameravate na gradbeni parceli poleg nadstreška zgraditi še druge enostavne objekte, je potrebno upoštevati naslednja pravila:

- na gradbeni parceli se lahko za vsako stanovanje v stavbi zgradi največ po en objekt za lastne potrebe iste vrste;
- če so zgrajeni kot posamična gradnja, morajo biti eden od drugega odmaknjeni najmanj 1.5 m;
- če so grajeni tako, da se stikajo oziroma imajo skupne konstrukcijske elemente, potem njihova skupna površina ne sme presegati 70 m², razponi njihovih nosilnih delov pa so lahko največ 3m;
- skupna površina vseh objektov za lastne potrebe ne sme presegati 30% proste površine gradbene parcele, to je površine zemljišča znotraj meja gradbene parcele, od katerega se odšteje površina zemljišča, na kateri stoji stavba (fundus);

8. V primeru solastništva ali če je stavba na gradbeni parceli v etažni lastnini, morate pridobiti soglasje preostalih solastnikov;

9. Površina gradbene parcele mora zadostovati za postavitev nadstreška skupaj z drugimi nameravanimi pomožnimi objekti za lastne potrebe; nadstrešek mora biti od meje sosednjih

zemljišč oddaljen toliko, kot je to predpisano z izvedbenim prostorskim aktom; če z izvedbenim prostorskim aktom ni predpisan odmik od meje sosednjih zemljišč, mora biti od meje sosednjih zemljišč oddaljen najmanj 1,5 m;

10. V primeru, da površina gradbene parcele ne zadošča in je potrebno nadstrešek postaviti bližje meji sosednjega zemljišča, kot je predpisano, morate pridobiti soglasje lastnika oziroma lastnikov sosednjih zemljišč, če jih je več;

11. Nadstrešek ne sme imeti novih priključkov na objekte oziroma omrežje gospodarske javne infrastrukture, znotraj gradbene parcele pa je lahko priključen na obstoječe priključke;

12. Pri gradnji nadstreška morate upoštevati tudi lokacijske pogoje, ki jih glede oblikovanja in postavitve objektov določa izvedbeni prostorski akt; če v lokacijski informaciji ni takih pogojev, to pomeni, da je lahko nadstrešek kakršnekoli oblike in barve, njegova lokacija, največja velikost, način gradnje in rabe pa so lahko samo takšni, kot je to določeno s prejšnjimi točkami;

13. Nadstrešek, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja, mora biti redno vzdrževan; redno vzdrževanje pomeni izvedbo manjših popravil in del, s katerimi se ne posega v konstrukcijo in tudi ne spreminja njene zmogljivosti, velikosti, namembnosti in zunanjega videza;

14. Investitor nadstreška, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja, mora lokacijsko informacijo, ki se nanaša na zemljišče, na katerem stoji oziroma je zgrajen, hraniti dokler takšen objekt obstaja;

15. Nadstrešek se ne sme dozidati, razen če so izpolnjeni pogoji iz 1. točke ali če se za takšno dozidavo pridobi gradbeno dovoljenje; nadstrešku se tudi ne sme spremeniti načina njegove rabe, zaradi katere se lahko šteje, da se ga lahko gradi brez gradbenega dovoljenja; če se mu namerava spremeniti način rabe, se mora pridobiti najprej gradbeno dovoljenje;

16. Nadstrešek, ki je bil zgrajen brez gradbenega dovoljenja, se lahko kadarkoli odstrani, če ima tisti, ki ga odstranjuje, na zemljišču, na katerem stoji, lastninsko ali kakšno drugo stvarno oziroma obligacijsko pravico, ki mu omogoča izvedbo takšnih del in je hkrati tudi njegov lastnik;

17. Če stavba, zgrajena na podlagi gradbenega dovoljenja, gradbene parcele še nima določene, se lahko najdalj do 31. decembra 2006 nadstrešek gradi tudi na zemljišču, ki ni določeno kot gradbena parcela, vendar samo pod naslednjimi pogoji:

- da izpolnjuje pogoj glede največje velikosti, načina gradnje in rabe ter odmika od meje sosednjih zemljišč,
- da tako zemljišče leži neposredno ob stavbi, zgrajeni na podlagi gradbenega dovoljenja,
- da je tako zemljišče urejeno kot dvorišče, vrt ali utrjena površina in je na njem urejen dovoz oziroma dostop do stavbe iz prejšnje točke,
- da je površina takega zemljišča v naravi vidno razmejena od sosednjih zemljišč,
- da ima investitor na takem zemljišču lastninsko ali kakšno drugo stvarno oziroma obligacijsko pravico in

- da se ga gradi znotraj 20 metrskega pasu, ki obkroža stavbo oziroma, če se ta pas stika z mejo sosednjega zemljišča ali jo presega, da je nadstrešek od meje sosednjega zemljišča oddaljen najmanj 1,5 m, če je odkmik manjši od 1,5 m, pa mora investitor pred začetkom gradnje pridobiti pisno soglasje lastnika sosednjega zemljišča.

8 Vrste nadstreškov

8.1 Leseni nadstreški

Leseni nadstreški imajo betonske temelje, v katerih so vgrajeni kovinski nastavki oz. čevlji na katerih so postavljeni in priviti leseni stebri. Ti so nosilci strešne konstrukcije. Na stebrih stoji ostrešje, ki je pokrito z opečno strešno kritino. Na zaključkih strehe pritrdimo žlebove, po katerih bo odtekala voda. Robove lahko oblečemo s pocinkano ali drugo pločevino.

Slika 17: primer dvokapnega lesenega nadstreška

8.2 Leseno – kovinski nadstreški

Temelji kovinsko lesenih nadstreškov so lahko betonirani ali pa preprosto priviti v asfaltno podlago. Kovinska konstrukcija je lahko varjena ali pa vijadena. Na to konstrukcijo z vijaki pritrdimo lesene špirovce, na katere položimo kritino. Ta je lahko opečna, kovinska ali zadnje čase polikarbonatna strešna kritina, kot je prikazano na spodnji sliki.

Slika 18: primer kovinsko - lesenega nadstreška kritega s polikarbonatno kritino

8.3 Kovinsko – PVC nadstreški

Kovinsko polikarbonatni nadstreški se v zadnjih letih najbolj uveljavljajo, saj jih vodlikuje odpornost in dolgoletna vzdržljivost v vseh vremenskih vplivih. Zgrajeni so iz kovinske konstrukcije. Ta je prekrita s polikarbonatno kritino, ki jo lahko dobimo v večih odtenkih kvalitetah in velikostih ki so odvisne od namena uporabe nadstreška.

Slika 19: primer ločno vpetega kovinsko lesenega nadstreška kritega s polokarbonatno kritino

8.4 *Zidano – leseni nadstreški*

Zidano leseni nadstrešek ima betonske temelje, na katerih stojijo armiranobetonski ali opečno zidani stebri. Na teh stoji leseno ostrešje. Takšni nadstreški so lahko narejeni tudi s podaljšanjem strehe in so tako optično prilagojeni oblikovanju hiše. Rob nadstreška zaključimo z žlebovi ali pa na njih pritrdimo kovinsko oblogo.

Slika 20: zidano leseni nadstrešek

8.5 *Kovinsko – stekleni nadstreški*

Kovinsko stekleni nadstreški so med najdražjimi in tudi najbolj občutljivimi. So eni najbolj modernih in največkrat so uporabljeni za nadstreške pri novo zgrajenih podjetjih, trgovskih centrih. Steklo je pritrjeno na kovinsko konstrukcijo, katera je lahko zaradi estetike in manjše porabe materiala tudi perforirana.

Slika 21: kovinsko stekleni nadstrešek

9 Nadstreški v posameznih okoljih

Nadstreški v posameznih okoljih so zelo različni že predvsem zaradi načina bivanja in kulture v posameznih pokrajinah. Nekatere pokrajine prisegajo na stari način bivanja, druge se razvijajo in uporabljajo nove materiale in spet tretje uporabljajo nove materiale.

9.1 Alpske pokrajine

V alpskih pokrajinah so značilne lesene kolibe in hiše in s tem tudi leseni nadstreški. Ti nadstreški so lahko pokriti s škodlami ali opečno strešno kritino. Imajo večje naklone strešin, saj je v Alpah veliko več padavin in so veliko bolj obremenjeni. Z večjim naklonom omogočimo takojšnji zdrs snega in razbremenimo konstrukcijo. Nadstrešek lahko najdemo tudi v obliki kozolca.

Slika 22: nadstrešek kot kozolec

9.2 Primorska

V primorskih pokrajinah je značilna gradnja iz kamena. V sodobnejšem času sta kamen zamenjala opeka ter beton. Nadstreški so bili včasih zgrajeni tako, da so iz zidov hiše bili podaljšani tramovi, na katere so položili kamnite ali opečne strešnike. Danes za nadstreške pozidamo stebre, na katerih je betonska konstrukcija in vse pokrijemo s opečno kritino. Opečno kritino pri večini novejših objektov, in s tem tudi nadstreškov, polagajo na betonsko podlago. S tem zagotovijo boljše varnost, saj pihajo vetrovi z velikimi hitrostmi.

Slika 23: nadstrešek na primorskem

9.3 Dolenjska in Prekmurje

Na Dolenjskem in Prekmurju so že v starih časih strehe pokrivali s slamo. To pokrivanje je postalo del njihove kulture in se je ponekod ohranilo do danes. Tudi nadstreški so pokriti na isti način. Slama se polaga nepsredno na leseno konstrukcijo in se pri tem tlači, da ostane čimmanj lukenj. Lesena konstrukcija ima betonske temelje, na katerih so postavljeni leseni stebri.

Slika 24: nadstrešek krit s slamo

10 Leseni nadstreški

10.1 Leseni nadstreški – stari način

Starejši nadstreški so vsi zgrajeni na podoben način. Vsa konstrukcija je lesena, le temelji so betonski, zidani iz opeke ali kamenja. Vezi so zvižali ali zbili skupaj s skobami. Najbolj značilni so bili leseni dvokapni nadstreški, ki so jih pokrivali z navadno strešno opeko, skodlami ali pa slamo, to je bilo odvisno od kraja in kulture bivanja ker je nadstrešek stal. Stebri so dvignjeni od tal zaradi zaščite pred vodo. Tako je les manj trohnel in nadstrešek je imel daljšo življenjsko dobo.

Slika 25:starejši način nadstreška

10.2 Leseni nadstreški – moderni način

V sodobnejšem času stare lesne nadstreške dopolnjujejo novi materiali. Nekateri so še zgrajeni po starem načinu, drugi pa so že dobili pridih sodobne arhitekture. Strehe niso več starokopitne in so pokrite z novejšimi materiali, kot so polikarbonatne plošče, ki prepuščajo več svetlobe in so tudi cenejše kot navadna strešna opeka. Oblikovanje je veliko bolj moderno in se prilega sodobnejšim oblikam objektov. Les obarvamo v različne barve ali pa ga premažemo z zaščito proti padavinami. Tako jih lažje prilagodimo obliki objekta ob katerem stoji. V betonskem bloku je vbetonirana železna noga, na katero postavimo in privijemo leseni steber. Ta noga predstavlja odmik ki ga lesena konstrukcija potrebuje za zaščito pred padavinami in odboju vode od tal. Tako je les nekoliko zaščiten in ne stoji ne posredno na tleh konstrukcija ostane dalj časa zaščiten in les ne trohni tako hitro. Robovi strehe se prav tako zaključijo z žlebovi.

Slika 26: moderni način nadstreška

11 Kovinski nadstreški

11.1 Kovinski nadstreški – stari način

Starejši kovinski nadstreški so zelo enostavno zgrajeni. Konstrukcija je zvarjena iz horizontalnih in vertikalnih kovinskih palic. Pri teh nadstreških so obremenitve samo lastna teža strešne kritine, s katero je pokrita konstrukcija in teže padavin. Glavni nosilni stebri so lahko vbetonirani v temelj, postavljeni na temeljno peto ali pa enostavno priviti v podlago. Ti nadstreški so najpogosteje postavljeni za zaščito avtomobilov, čolnov in drugega materiala ob hiši.

Slika 27: vpet kovinski nadstrešek starejši način

11.2 Kovinski nadstreški – moderni način

Kovinski nadstreški so v sodobnejšem času vseh vrst in oblik. Lahko so enokapni, dvokapni, vpeti, enokapno samostoječi in ravni. Prilegajo se obliki najmodernejših hiš in vseh velikosti vozil.

Slika 28: moderni način kovinskega nadstreška

11.3 Predstavitev enokapnega samostoječega nadstreška

Edinstvena, atraktivno oblikovana polkrožna konstrukcija je sestavljena iz lahkih montažnih nosilcev enake upogibne trdnosti, ki omogočajo pokrivanje prostora z enega mesta – mesta vpetja. Zaradi konzolne zasnove se izognemo vmesnim vertikalnim stebrom, parkiranje je bolj preprosto in varno. Ker streha sledi liniji nosilca, nam ta oblika zagotavlja zavetrje, vseeno pa omogoča zadostno odprtost in preglednost prostora. Za prvo parkirno mesto sta potrebna dva nosilca za streho, za vsako sosednje parkirno mesto pa se dodaja en nosilec. Z dodajanjem nosilcev lahko nadaljujemo po vsej površini, ki jo želimo pokriti. Konstrukcije so izdelane v dveh različicah: v jekleni – vroče pocinkani izvedbi ali konstrukciji iz lepljenega lesa. Vsak nosilec ima svoj točkovni montažni armirano betonski temelj, ki ga v tovarni izdelajo z vlivanjem v kalup. Z negovanjem na skladišču se doseže maksimalna trdnost betona že zunaj gradbišča, zato lahko temelj takoj vgradimo in polno obremenimo. Montažno pokrito parkirnišče je možno postaviti v enem samem dnevu, takoj po postavitvi pa je že povsem funkcionalno. Streha je izdelana iz prekatih polikarbonatnih plošč, ki imajo odlične mehanske in optične lastnosti. Plošče imajo selektivno prepustnost: prepuščajo vidni del svetlobe, preprečujejo pa prehod ultravijoličnega in infrardečega sevanja, s tem pa pregrevanje avtomobila.

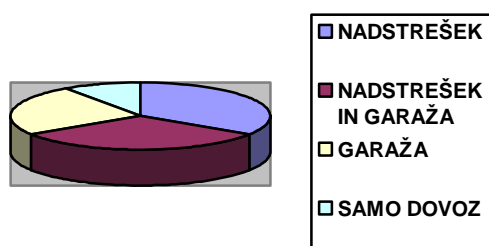
Slika 29: enokapni samostoječ nadstrešek

12 Nadstreški v Latkovi vasi

V Latkovi vasi stoji okoli 285 hiš, 5 poslovnih objektov in 6 skladišč

12.1 Uporabnost nadstreška

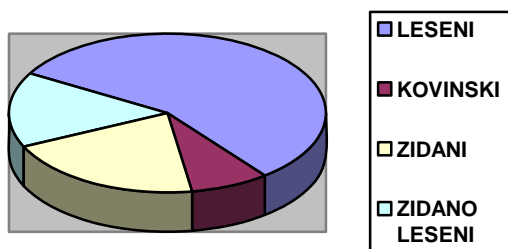
V tej vasi je uporaba nadstreškov zelo velika. Pri 65,85% hiš najdemo nadstrešek. Ti nadstreški so v stalni uporabi. Pri nekaterih hišah so poleg garaže dodali nov nadstrešek, to je bilo zaradi novega vozila ali pomanjkanja prostora.

Graf 1: uporaba nadstreškov v Latkovi vasi

12.2 Vrsta nadstreškov

V vasi je največ lesenih nadstreškov, ki so bili zgrajeni zadnja leta ali pa tedaj ko gradili hišo ali pa obnavljali streho. Sledijo jim zidani in zidano leseni nadstreški. Najmanj pogosti so kovinski nadstreški.

Graf 2: vrste nadstreškov v Latkovi vasi

12.3 Namen uporabe

Nadstreške največ uporabljajo za zaščito vozil pred zunanjimi vplivi. Drugi pa ga uporabljajo za shranjevanje materiala ki ga lahko dež in druge padavine uničijo.

Graf 3: namen uporabe nadstreškov v Latkovi vasi

13 Zaključek

Pri tej raziskovalni nalogi smo prišli do zaključka, da so nadstreški vse bolj pogosti pri gradnji in so se skozi čas zdelo razvili. Opazili smo, da so nadstreški postali nepogrešljivi pri gradnji hiš in za zaščito pred zunanjimi vplivi saj so lahko izvedljivi in cenovno cenejši kot pa izgradnja hiše. .

14 Viri in literatura

LITERATURA:

Namesto garaže nadstrešek: Časopis Večer, priloga Kvadrati št. 179, izdaja 7. maj 2007 str 16-17 (citirano 15. februar 2008 12:40)

Nadstrešek CPROOF: Časopis Novice, priloga Delo in dom št. 38, izdaja 3. oktober 2007 str 61 (citirano 15. februar 2008 12:40)

Spletna stran:

Zakonodaja o graditvi nadstreškov: Uradni list RS, št. 114/03 in 130/04 (citirano 9. marec 2008 12.30) dostopna na spletnem naslovu: www.enostavni-objekti.mop.gov.si/obrazci/5.htm

Fotografije Simona Žnidaršič

Spletne strani za slike:

www.termoflor.si

www.nadstreski.com

www.eurotes-tesarstvo.si

www.nadstreski.ifo

www.google.com/slike